

Pittoresk: De vuurtoren op de oostelijke punt dateert uit 1839. Rechts het buurtje De Kets, aan de rand van Marken.
FOTO'S COR DE COCK

Windvanger met uitzicht

WANDELING NOORD-HOLLAND

Op het 'eiland' Marken in de Gouwzee knalt het oudjaar lekker de lucht in.

Het is gebeurd met het eiland Marken. Dat meldt een plaatselijke krant, op vrijdag 18 oktober 1957. Een foto erbij van de dag ervoor, 13.11 uur. Een menigte heeft zich op de kade verzameld om de schep klei te zien die de dijk tussen Marken en het vasteland sluit. 'Het is misschien even wennen,' meldt de krant nog, 'maar op den duur zal iedere Marker het nut inzien van deze 2 kilometer lange verbinding.'

Wie nu over die dijk het eiland opzoekt, zal begrip krijgen voor de tegenstanders van de navelstreng. Want die streng is tweebaans breed, genoeg om bussen vol toeristen te vervoeren, en van 'het klein plekje te midden der zee' (uit het Marker Volkslied) een toeristische trengleister te maken.

Vuurtoren Het Witte Paard moet

een van de meest gefotografeerde plekjes van Nederland zijn die in Japan worden vertoond. Marken is hot. Zelfs in de winter, als de kou over de steegjes met groengeschilderde huisjes daalt.

Het is een windvanger, dit eiland middenin een zilverblikende watermassa. Vogels straaljagen over het land, alleen een dijk die land van zee scheidt. En vanaf de dijk naar alle kanten spetterend uitzicht, het ultieme podium voor een duizendklapper.

VISDIEFJES

Over de Gouwzee waait een koude westenwind. Tussen de huizen langs de haven waar vandaag niet veel te doen is, moet het pad langs het water worden gevonden. Hier en daar grazen wat schapen.

„De route? Gewoon je neus achterna,” knikt iemand in de richting van een dijk. Die vormt een wan-

rood onder over een bevroren Gouwzee. Een pakket vlijmscherpe bladerdeegvellen van ijs ligt gekanteld tegen de strekdijk.

Dat kruien, daar is Marken beroemd om. Thijs' voorganger - Piet Visser, de laatste vuurtorenwachter - heeft er pittige verhalen over. „De schotsen schoten onder het ijs door tegen de fundering aan. Ze lichtten de toren toen zo'n 10 centimeter omhoog. Boven stond ie ongeveer een meter uit 't lood. Binnen zwaaiden de ballen aan de kerstboom heen en weer.”

Maar dat was in 1971. Niet dat de omstandigheden nu minder ruig zijn. Ook Thijs en zijn vrouw werden geselecteerd op hun weerstand tegen kou, ongemak, gebrek aan privacy (al die wandelaars!) en sociaal isolement.

Nog maar een paar jaar geleden werd het Paard nog de Schimmel van Marken genoemd, door de korstmossen die het stucwerk hadden aangevreten en het wit grijs hadden verkleurd. Maar na een flinke opknappbeurt is Het Paard weer een plaatje. Flits! Boem! Een mooi nieuwjaar tegemoet.

—Nanda Raaphorst

moeten worden. „Over onzin gesproken,” meldt een wandelaar over het plan.

Door een hek kun je de met gras begroeide, hobbelige dijk op. Geklots van golven, de wind om je hoofd. Visdieffjes, aalscholvers, eenden. Aan het eind van de dijk is thuis heel ver weg.

DE SCHIMMEL VAN MARKEN
Terug de hoofdijk op. Na een paar bochten zijn opnieuw Rozewerf en Wittewerf te zien, twee gehuchten van bruine en glimmend groen geschilderde huisjes. Op de punt van een strekdammetje in het Markermeer staat vuurtoren Het Paard, in strenge winters het mikpunt van fotografen op zoek naar kruiend ijs.

Wie daar een voorproefje op wil nemen, surft naar de site van Thijs, bewoner van de toren (thijsvande-toren.nl). Vuurtoren en strekdijk zijn daar verpakt in een glinsterend wit sneeuwvlak, de zon gaat vuur-

delpad rond Marken, zo'n 9 kilometer

lang. Al in de 13de eeuw legden monniken uit Friesland hier dijken aan. En meer: ze bebouwden het land en bouwden woningen op terpen, hier werven geheten, eerst Monnikenwerf en Kloosterwerf, hoog en droog boven zee. Vanwege ruimtegebrek bouwde men nieuwe huizen op palen. Van de ooit 27 werven zijn er in de loop van de eeuwen twaalf koppie onder gegaan.

Rechts een vissersbootje op de Gouwzee. Even verderop de dijk die Marken met het vasteland verbindt. En er is nóg een dijk, op de noordpunt van Marken. De Bukdijk heet die, een doodlopend geval. Het had de dijk van de Markerwaard

wat, waar & hoe

DE ROUTE

Rondwandeling over de buitendijk van Marken. Lengte circa 9 kilometer, inclusief retourtje Bukdijk ongeveer 11,5 km. De route is niet bewegwijzerd, maar eenvoudig te vinden door zoveel mogelijk de dijk rondom Marken te volgen. Dat kan vanaf ieder willekeurig punt, bijvoorbeeld vanaf het centrum (Kerkbuurt) of vanaf de (betaalde) parkeerplaats. Daar staat een overzichtsbord met wandelmogelijkheden. Vanaf

die P is het 5 minuten lopen naar de haven. Gratis parkeren kan alleen op de toegangsweg N518.

START EN EINDPUNT

Vanaf bushalte, parkeerplek of centrum/haven de dijk op en links- of rechtsaf de dijk volgen, 'je neus achterna'.

HORECA

In de haven veel cafés en restaurants.

Wandelaarsvriendelijke gelegenheid is Hof van Marken, met verschillende wandelroutes over het eiland beschikbaar. Oudejaarsdag muziek en optredens in verschillende cafés.

OPENBAAR VERVOER

Vanaf Amsterdam CS lijn 311, uitstappen halte Minneweg, reisduur circa 40 minuten. Hiervandaan 5 minuten lopen naar Kerkbuurt (centrum).
9292ov.nl

